

ÇOCUK İHMAL VE İSTİSMARI - AİLE İÇİ ŞİDDET

Gizem YILDIZ;Psk.Dan.Rhb.Öğt.

ÇOCUK İHMALİ

Çocuğun beslenme, bakılma, korunma gibi temel ihtiyaçlarının aile tarafından karşılanmamasıdır. Çocuğun ihmal edilerek temel ihtiyaçlarının karşılanmaması bedensel ve ruhsal gelişimini ve kişiliğini olumsuz yönde etkilemektedir.

ŞİDDET

Şiddet, güç ve baskı uygulayarak insanların bedensel veya ruhsal açıdan zarar görmesine neden olan hareketlerin tümüdür.

Şiddetin amacı bir başka kişi üzerinde denetim sağlamaktır.

Şiddet güçlüden güçsüze doğru uygulanmaktadır. Erkekler kadınlardan, anne-babalar da çocuklardan daha güçlüdür ve şiddet uygulayan taraflardır.

ŞİDDETİN ÇEŞİTLERİ

Fiziksel Şiddet

İtmek, tokat atmak, tekmelemek, yumruklamak, tükürmek, saçından sürüklemek, kol kıvırmak, temel ihtiyaçlarını (su, yemek, uyku, tuvalete gitmek gibi) esirgemek, gerektiği halde tıbbi tedavi almasını engellemek, silahla yaralamak, öldürmek gibi.

Sözlü Şiddet

Sürekli eleştirmek, aşağılamak, küfür etmek, tehdit etmek, sık sık bağırarak, aşağılayıcı isim takmak, hakaret etmek, görüntüsü ile alay etmek, düşüncelerini, konuşmalarını küçümsemek gibi.

Toplumsal İlişkileri Sınırlayıcı Şiddet

Ailesi, arkadaşları / komşuları ile görüşmesini yasaklamak, evden dışarı çıkmasını yasaklamak, özel yaşam ve mahremiyet hakkı tanımamak, zorla evlendirmek, namus ve töre nedeni ile insanlarla ilişkilerini ve sosyal yaşantısını kısıtlayıcı baskı uygulamak gibi.

Cinsel Şiddet

İstemediği cinsel ilişkiye zorlamak, tecavüz, başka kişilerle cinsel ilişkiye zorlamak, cinsel olarak kişiyi korkutan ve kıran davranışlarda bulunmak, telefonla/mektupla veya sözlü olarak sürekli cinsel içerikli tacizlerde bulunmak, namus ve töre nedeni ile baskı uygulamak ve öldürmek gibi.

Ekonomik Şiddet

Parasını almak ve geri vermemek, zorla çalıştırmak, istediği halde çalıştırmamak/işe yollamamak eline hiç para vermemek gibi.

ŞİDDETİN NEDENLERİ

Erkekliğin doğası:

Saldırganların büyük oranlarda erkek olması ve yaşlandıkça saldırganlığın azalması erkeklik hormonlarının şiddette etkili olduğunu düşündürmektedir.

Şiddet kullanmayı öğrenme

Şiddet taklit yoluyla öğrenilen bir davranıştır. En önemli öğrenme kaynağı ise, kişinin ailesidir. Çocuk istediklerini elde etmek için şiddet kullanmanın bir araç olduğu anne babasının davranışlarıyla öğrenir.

Bazı ailelerde özellikle erkek çocuğun kız kardeşlerine hatta annesine baskı kurması, şiddet kullanması hoş görülür. Yapılan araştırmalar, *babasının annesini dövdüğünü gören erkek* çocukların kendi eşlerini dövme ihtimalinin yedi kat artırdığını gösteriyor.

Şiddetin bir eğitim aracı olarak kullanılması

Çocuk eğitiminin bilinmemesi nedeni ile dayak kimi ailelerde çocuğu eğitme aracı olarak görülmektedir. Ancak bu tür davranıştan çocuğun öğrenebileceği hiç bir olumlu ders yoktur. Çocuğun öğrenebileceği tek şey, bir sorun yaşadığında onunda

kendinden güçsüzlere dayak atabileceğidir. Ayrıca dayak çocukta korku yaratacağı için yalan söylemeye ve istenmeyen olumsuz davranış ve hırçınlıklara da neden olur.

Bütün bunlara rağmen şiddetin bir eğitim yöntemi olarak kabul edilmesiyle ilgili:

"Kızını dövmeyen dizini döver"

"Annenin vurduğu yerde gül biter"

"Eti senin, kemiği benim" gibi ata sözlerimiz dahi mevcuttur.

Toplumda şiddetin hoş görülmesi ve paylaşılan bir değer olması:

Toplumumuzda şiddet bir sorun çözme yöntemi olarak benimsenmekte dolayısıyla saldırgan davranışlar hoş görülmektedir. Erkek çocuklarına MAÇO - TAŞ FIRIN ERKEĞİ olmak iyi örnekler olarak gösterilirken, daha insancıl davrananlar ANAKUZUSU-SÜT ÇOCUĞU yakıştırmalarıyla aşağılanmaktadır. **Cinsiyete göre kadından beklenen davranışlar:** Kadının erkeğinin sözünden çıkmayan, ev işlerini ve aile üyelerinin bakımını yapmaktan sorumlu, terbiye edilmesi gereken YETERSİZ-EKSİK biri gibi görüldüğü erkek egemen toplum yapısında kadın hakları çiğnenmekte ve kadına yönelik şiddet artmaktadır. Kadın-erkek eşitliğinin olmadığı toplumlarda; erkek şiddeti hoş görülür.

Toplumda aile algısı

Şiddet bir aile meselesi olarak kabul edildiği için dışarıdan bir müdahale veya destek gelmesi de kolay değildir. "Kol kırılır yen içinde kalır" "Kocasıdır, döverde, severde" algısı mevcuttur. Polis dahil dışarıdaki kişiler şiddeti bir aile meselesi olarak görmekte ve müdahale etmemeyi tercih etmektedirler. Benzer bir şekilde akraba ya da komşular da mağduru korumak için yapılacak şeylerin ailenin yıkılmasına neden olabileceğinden endişelenirler.

Oysa akraba ve aileler tarafından yardım edilmesi ailelerde şiddeti azaltmaktadır.

Oysa aile içi şiddet sadece bir "aile meselesi" değildir. Şiddet kullanmak bir suçtur.

Bağımlı/ Muhtaç olma :

Aile içi şiddet görenlerin çoğu, şiddet kullanan kişiye özellikle ekonomik açıdan bağımlıdır.

İletişim Ve Çatışma Çözme Becerileri:

İnsanlar anlaşmazlıklarını konuşarak çözme yeteneğinden yoksun olduklarında şiddete yönelmektedirler.

Kişilerin insanlar arası iletişim, öfke kontrolü ve çatışma(Sorun) çözme yöntemleri konusunda eğitilmesi aile içi şiddetin önlenmesine katkıda bulunabilir.

ŞİDDET GÖREN ÇOCUK

- Başarı düşer,
- Zararlı alışkanlıklara yönelme artar,
- Evden kaçma,okula devamsızlık ve terk artar,
- Dürüstlükten sapma, yasa dışı davranış eğilimi görülür
Cezadan kaçmak için yalan söyleme ve suça yönelme

kolaylaşır,

- Öfke,kin,nefret duyguları oluşur ve buna bağlı olarak saldırganlık artar,
- Erken yaşlarda cinsel bozukluklara ve sapmalara ortam hazırlar,
- Cesaretsizlik,korkaklık,pasif kişilik ve kendine güvensizlik durumlarına yatkınlık artar
- Sinir sistemi bozuklukları ve intihara yönelme
- Uyku bozuklukları ve kâbuslar
- Sağlık sorunları (baş, karın ağrısı, kekeleme...)
- Evde veya okulda saldırgan davranışlar ve konuşma

- Hayvanlara eziyet etme
- Sinirli olma ve içine kapanma

Aile içindeki şiddete tanık olan çocuklarda diğer çocuklara nazaran daha yüksek düzeyde fiziksel ve psikolojik sorunlar ve şiddete yönelim görülmektedir. Örneğin çetelere katılan çocukların %90 ının aile içi problemleri vardır.